
ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МОБІЛЬНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА

Керівник – Пріма Раїса Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії і методики початкової освіти Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, академік Української Академії акмеології, академії педагогічних і соціальних наук та академії міжнародного співробітництва з креативної педагогіки. Член науково-методичної комісії МОН, спеціальність 013 «Початкова освіта» (2016-2018), Член редакційної колегії наукового журналу «Науковий огляд», «Наукового вісника Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки» (педагогічні науки), «Педагогічного часопису», голова редакційної колегії науково-методичного та культурно-просвітницького часопису «Яровиця».

Електронна адреса:

Prima.Raisa@eenu.edu.ua

Напрями наукових досліджень:

теоретико-технологічні та організаційно-методичні засади гуманістичної освіти; теорія і методика формування професійної мобільності майбутнього вчителя початкової школи, розвиток його методичної культури, творчого потенціалу, професійної майстерності; основи внутрішкільного управління; освітній менеджмент; етнопедагогічні засади родинного виховання дітей; аксіологічні та акмеологічні орієнтири у фаховій підготовці педагога-вихователя.

Основні наукові праці. За період науково-педагогічної діяльності опубліковано понад 100 наукових праць, у тому числі 5

навчально-методичних посібників, 4 монографії, 58 статей, зокрема:

1. Пріма Р.М. Формування професійної мобільності майбутнього вчителя початкових класів: теорія і практика: монографія. Дніпропетровськ: ІМА-прес. 2009. 367с.

2. Ярошук Л. Г. Навчання учнів гімназії предметів гуманітарного циклу: технологічний аспект: монографія. Луцьк, 2010. 186 с.

3. Пріма Р.М. Організація і управління в початковій освіті: навч.-метод. комплекс . Луцьк: Вежа-друк, 2015. 288с.

4. Ярошук Л. Г. Моніторинг якості навчальних досягнень у різних країнах світу.

Актуальні проблеми формування особистості в навчально-виховному процесі освітніх закладів: кол. монографія / за ред. Попової О. І. Бердянськ: Видавець Ткачук О. В., 2016. С. 277–333.

5. Пріма Р.М., Циплюк А.М. Плекання цінності культури здоров'я, здорового способу життя, здоров'язбереження: досвід, шляхи, етапи // Загальна теорія здоров'я та здоров'язбереження: колективна монографія / за заг. ред. проф. Ю. Д. Бойчука. Харків: Вид. Рожко С. Г., 2017. 488 с. С. 282–289.

Наукове керівництво захищеними кандидатськими дисертаціями:

Ярошук Л.Г. «Педагогічні технології навчання предметів гуманітарного циклу учнів гімназії»: спеціальність 13.00.09 – теорія навчання (2008 р.).

Козак А.В. «Формування готовності майбутніх фахівців у сфері міжнародних відносин до міжкультурної комунікації»: спеціальність 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти (2012 р.).

Десятник К.В. «Взаємодія сім'ї і школи у вихованні духовності молодших школярів»: спеціальність 13.00.07 – теорія і методика виховання. – Умань (2012 р.).

Герасимчук А.Ю. «Етнопедагогічні традиції виховання дітей у родинах еліти Волині (друга половина ХІХ – початок ХХ століття)»: спеціальність 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки (2015 р.).

Замелюк М.І. «Формування готовності майбутнього вихователя до розвитку творчого потенціалу дошкільника засобами авторської казки» (2017 р.).

Циплюк А.М. «Підготовка майбутніх вихователів до створення здоров'язбережувального середовища у дошкільному навчальному закладі»: спеціальність 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти (2017р.).

Берладин О.Б. «Тенденції розвитку початкових шкіл сільської місцевості в Україні (друга половина ХХ – початок ХХІ століття)»: спеціальність 13.00.01 – «загальна педагогіка та історія педагогіки (2018р.).

Чапук Ю.С. «Дидактичні умови розвитку креативного мислення молодших школярів у процесі навчання іноземних мов»: 13.00.09 – теорія навчання (2018р.).

Алексінцева Т.В. «Формування готовності майбутнього викладача початкових мистецьких навчальних закладів до застосування засобів артпедагогіки у професійній діяльності»: спеціальність 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти (2019р.).

Новосад В.П. «Розвиток ідей про пансофічну освіту Яна Амоса Коменського у сучасній педагогіці»: спеціальність 13.00.01 – «загальна педагогіка та історія педагогіки (2019р.).

АНОТАЦІЯ

Досліджуються теоретико-методологічні засади процесу формування професійної мобільності майбутнього фахівця початкової освіти у контексті розгортання ідеї неперервної педагогічної освіти, загострення питань якості освіти на всіх її рівнях, особливо в аспекті професійної підготовки нової генерації педагогічних кадрів, здатних як до особистісно-професійного саморозвитку та життєвої самореалізації, так і до формування компетенції мобільної життєтворчості вихованців. Теоретично обґрунтовуються та експериментально перевіряються умови забезпечення технологічності навчального процесу, зокрема в гімназії з дисциплін гуманітарного циклу; педагогічні умови взаємодії сім'ї і школи у процесі виховання думовності молодших школярів. Пошук ефективних засобів, спрямованих на засвоєння народних традицій, звичаїв як своєрідного соціокультурного і психолого-педагогічного явища, завдяки якому нові покоління збагачуються духовною культурою своїх попередників, активізував науково-дослідницьку роботу в галузі спадщини еліти Волині як важливого джерела розвитку педагогічної теорії і практики. Предметом дослідницької уваги у контексті наукової проблеми є також педагогічні умови формування готовності майбутнього викладача початкових мистецьких навчальних закладів до застосування засобів артпедагогіки в професійній діяльності, підготовка майбутнього вихователя до розвитку творчого потенціалу дошкільника засобами авторської казки, до створення здоров'язбережувального середовища у

дошкільному навчальному закладі, дидактичні умови розвитку креативного мислення молодших школярів у процесі навчання іноземних мов. Здійснено цілісний історико-педагогічний аналіз та узагальнення розвитку ідей про пансофічну освіту Я. А. Коменського, виявлення і розкриття їх методологічного значення та евристичного потенціалу у сучасній педагогіці.

ОСНОВНИЙ ДОРОБОК

Представниками школи написані численні статті, здійснені публікації у провідних вітчизняних та закордонних фахових виданнях, видано 1 монографію, 5 посібників, понад два десятки тематичних наукових збірників, проведено 15 міжнародних наукових конференцій, захищено 10 кандидатських дисертацій.

ПРЕДСТАВНИКИ

Ярошук Лілія Григорівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки Бердянського державного педагогічного університету.

Напрями наукових досліджень: педагогічна персонологія, порівняльна педагогіка, моніторинг якості освіти, підготовка майбутніх учителів початкової школи до виховної роботи, історико-краєзнавчі дослідження Волині другої половини ХІХ – початку ХХ століть.

Основні наукові праці:

1. Технологія реалізації дидактичної мети у навчально-пізнавальній діяльності учнів гімназії // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. Харків. 2007. № 12. С. 113–116.

2. Концептуальні підходи до формування готовності майбутнього вчителя до інноваційної діяльності // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету. Серія : Педагогіка. Тернопіль. 2009. № 5. С. 33–37.

3. Творча особистість майбутнього вчителя: теоретичні аспекти становлення / Гірська школа Українських Карпат : наукове фахове видання з педагогічних наук. Івано-Франківськ. 2013. № 8–9. С. 146–149.

4. Моніторинг якості навчальних досягнень у різних країнах світу. *Актуальні проблеми формування особистості в*

навчально-виховному процесі освітніх закладів: кол. монографія / за ред. Попової О. І. Бердянськ: Видавець Ткачук О. В., 2016. С. 277–333.

5. Основи наукових досліджень: навч. посіб. 2-ге вид., оновл. Saarbrücken–Riga: LAP LAMBERT Academic Publishing, 2019. 162 с.

Козак Алла Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов та перекладу факультету міжнародних відносин Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Електронна

адреса:

kozak.alla@eepu.edu.ua

Напрями наукових досліджень: вивчення готовності майбутніх фахівців у сфері міжнародних відносин до міжкультурної комунікації, формування культури перекладу.

Основні наукові праці:

1. Культура перекладу майбутнього фахівця у контексті міжкультурної комунікації // Вісник Черкаського університету. Серія : Педагогічні науки. Випуск 164. Черкаси, 2009. С. 34 – 38.

2. Феноменологія міжкультурної комунікації: теоретичні аспекти // Збірник наукових праць «Педагогічні науки». Педагогічна наука: теорія, історія, інноваційні технології. Суми, 2010. № 6 (8) – С. 23–27.

3. Поняття «культура» у контексті феноменології міжкультурної комунікації // Наукові праці Донецького національного технічного університету. Серія: Педагогіка, психологія і соціологія. – Донецьк: ДВНЗ «ДонНТУ», 2011. – 239 с. – Випуск 9 (191).– Донецьк, 2011 – С. 36–40.

4. Змістова сутність понять «комунікація» та «спілкування» в контексті міжкультурної комунікації. *Наукові записки*. Випуск 130. Серія: Філологічні науки (мовознавство). Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2014. 530с. С.121-125.

5. Ігрові технології як засіб формування готовності студентів до міжкультурної комунікації. *Scientific and Professional Conference «Actual Problems of Science and*

Education – APSE 2017», 29th of January 2017. Science and Educationa New Dimension. Pedagogy and Psychology, V

Десятник Катерина Володимирівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії і методики початкової освіти Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Напрями наукових досліджень: взаємодія сім'ї і школи у вихованні духовності молодших школярів.

Електронна адреса:

Desyatnyk.Kateryna@eenu.edu.ua

Основні наукові праці:

1. Діагностування сформованості духовності молодших школярів (за показником «Характер емоційних ставлень» // *Духовність особистості: методологія, теорія і практика: зб. наук. праць / гол. ред.: Г.П. Шевченко. Вип. 3 (38). Луганськ: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2010. С. 64–73.*

2. Педагогічні умови ефективної взаємодії сім'ї і школи у вихованні духовності молодших школярів // *Наукові праці Вищого навчального закладу «Донецький національний технічний університет»; серія: Педагогіка, психологія і соціологія. Вип. 1 (13). Донецьк. 2013. С. 234–239.*

3. Взаємодія сім'ї і школи у вихованні духовності молодших школярів як педагогічна система // *Вісник Черкаського університету. Серія: Педагогічні науки. – Вип. 3 (296). Черкаси, 2014. С. 37–41.*

4. Педагогіка сімейного виховання: навч.-метод. посіб. Луцьк: ПК Коллаж, 2017. 120 с.

5. Десятник К.В. Взаємодія сім'ї і школи у вихованні духовності молодших школярів: теорія і практика: монографія. Луцьк: ПрАТ «Волин. обл. друк.», 2020. 216 с.

Герасимчук Анна Юрійвна – кандидат педагогічних наук.

Напрями наукових досліджень: етнопедагогічні традиції виховання дітей у родинах еліти Волині (II пол. XIX – поч. XX ст.).

Основні наукові праці:

1. Архаїчні традиції родинного виховання на Волині кінця XIX початку XX ст.:

сучасний погляд // *Вісник Черкаського університету. Серія: Педагогічні науки. – Черкаси. 2010. Вип. 186. С. 30–32.*

2. Трансформація цінностей української ментальності та етнопедагогіки у родинному вихованні сім'ї Косачів // *Вісник Прикарпатського університету. Педагогіка. Івано-Франківськ. 2010. Вип. 38. С. 91–93.*

3. Етнопедагогічні традиції виховання дітей у родинах еліти Волині (II пол. XIX – поч. XX ст.) у контексті сучасних ідей національного виховання в Україні // *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського: зб. наук. праць, спецвипуск. Одеса. 2011. С. 28–32.*

4. Родина Драгоманових – яскраві представники еліти Волині Другої половини XIX століття: гадяцький період життя // *Науковий вісник ВНУ ім. Лесі Українки. Сер. Педагогічні науки. 2012. №14 (239). С.62-65.*

5. Трансформація етнопедагогічних традицій виховання дітей мВ елітарні польсько-українські родини Волині (друга половина XIX – початок XX століття): О.Левчанівська // *PEDAGOGICZNY POTENCJAL BIBLIИ - Włocławek: Wyzsza Szkola Humanistyczno-Ekonomiczna we Włocławku. 2014. S.54-59.*

Замелюк Марія Іванівна – викладач дошкільної педагогіки та окремих методик Луцького педагогічного коледжу

Напрями наукових досліджень: вивчення готовності майбутнього вихователя до розвитку творчого потенціалу дошкільника засобами авторської казки.

Основні наукові праці:

1. Сучасний вихователь – креативна особистість // *«Дошкільне виховання», №5, 2013р. С. 13-15.*

2. Робота з обдарованими студентами: теоретико-прикладні аспекти // *Вища освіта України №3 (додаток 2). 2014. Тематичний випуск «Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології». Т.2. С.201-210 (у співав.).*

3. Формування інтелектуально-творчої особистості майбутнього вихователя: теорія і технологія: навч.-метод. посібник. Луцьк:ПП Іванюк В.П., 2014. 164с.

4. Формування творчого потенціалу майбутнього фахівця дошкільної освіти засобами проектно-технологічної діяльності / Педагогічний часопис Волині. Луцьк: Вежа-Друк, 2015. С.41–46.

5. Scientific-practical publication «Science. Education. Right. Management». Lodz : Foundation for education and science without borders «FOR the FUTURE». 2015. № 4 (12). P. 246–256.

Циплюк Аліна Миколаївна - кандидат педагогічних наук, викладач дошкільної педагогіки та окремих методик Луцького педагогічного коледжу;

Напрями наукових досліджень: актуальні проблеми створення здоров'язбережувального середовища у закладах освіти

Основні наукові праці:

1. Дидактичні умови оптимізації процесу формування здоров'язбережувальних компетенцій у старших дошкільників. *Вісник Черкаського університету*. Черкаси : вид. від. ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2013. № 1 (254). С. 123–126.

2. Здоров'язбережувальне середовище в сучасному дошкільному навчальному закладі: дидактичний аспект. *Педагогічна освіта: теорія і практика*: зб. наук. праць. Кам'янець-Подільський: КПНУ, 2013. Вип. 15. С. 274–278.

3. Генеза вихідних понять здоров'язбережувального навчання дітей дошкільного віку. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології* / гол. ред. А. А. Сбруєва. Суми : вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка. 2014. № 1 (35). С. 417–425.

4. Здоров'язбережувальне середовище як чинник формування здорового способу життя дітей дошкільного віку : навч.-метод. посіб. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2015. 160 с.

5. Середовище закладу дошкільної освіти з позицій його здоров'язбережувальної спрямованості. *II Всеукраїнська науково-практична конференція: «Актуальні проблеми реформування дошкільної та початкової освіти України у контексті євроінтеграційних процесів»*. Рівне, 2019. С.302–306.

Чапюк Юлія Сергіївна – кандидат педагогічних наук, викладач іноземної мови, Луцький педагогічний коледж.

Напрями наукових досліджень: креативне мислення молодших школярів у процесі навчання іноземних мов.

Основні наукові праці:

1. Розвиток креативного мислення молодших школярів засобами іноземної мови: теоретико-прикладні аспекти. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології: наук. журнал*. Суми, 2016. № 8 (62). С. 95–105.

2. Інтерактивні технології як засіб розвитку творчого мислення учнів на уроках іноземної мови. *Педагогічний часопис Волині: науковий журнал*. Луцьк, 2016. № 2. С. 99–103.

3. Критеріальний підхід щодо розвитку креативного мислення молодших школярів: ціле-мотиваційний критерій. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка: зб. наук. праць*. Вип. 32. Глухів, 2016. С. 220–227.

4. Молодший шкільний вік як сенситивний щодо розвитку творчого мислення: теоретичні аспекти. *Innovative Solutions In Modern Science*. 2016. № 1. С. 118–120.

5. Diagnostic support of creative thinking development of primary school-aged children at the foreign language lessons. *EUROPEAN HUMANITIES STUDIES*. 2017. № 2. P. 56–66.

Берладин Ольга Богданівна – кандидат педагогічних наук, учителька англійської мови, Волинський науковий ліцей-інтернат Волинської обласної ради.

Напрями наукових досліджень: тенденції розвитку початкових шкіл сільської місцевості в Україні (друга половина ХХ – початок ХХІ століття)

1. Сільська початкова школа в системі освітніх трансформацій (середина ХІХ – початок ХХ ст.). *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. Серія «Педагогічні науки». 2016. № 2 (304). С. 3–9.

2. Модернізаційні аспекти розвитку початкових шкіл сільської місцевості (друга половина ХХ – початок ХХІ століття). *Вісник*

Черкаського університету. Серія «Педагогічні науки». 2017. № 2. С. 3–8.

3. Початкова школа сільської місцевості як компонент соціальної інфраструктури села (друга половина ХХ – початок ХХІ століття). *Педагогічний часопис Волині*: науковий журнал. 2017. № 1 (4). С. 7–12.

4. Берладин О. Б. Механізми модернізації фахової підготовки вчителя до професійної діяльності в початковій школі сільської місцевості України (II половина ХХ – початок ХХІ століття). *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. Серія «Педагогічні науки». 2017. № 1 (350). С. 5–11.

5. The mentality of the primary school in rural areas as a prognostic factor in its development // Scientific Issue of Knowledge, Education, Law and Management. Wydawca: Fundacja “Oswiata i Nauka Bez Granic PRO FUTURO”. Druk: PIKTOR, Lodz, Poland. № 1 (17). 2017. P. 37–41.

Алексінцева Тетяна Валеріївна – кандидат педагогічних наук, практичний психолог, Волинський коледж культури і мистецтв імені І. Ф. Стравінського.

Напрями наукових досліджень: вивчення готовності майбутнього викладача початкових мистецьких навчальних закладів до застосування засобів артпедагогіки у професійній діяльності.

Основні наукові праці:

1. Артпедагогіка як наукове поняттяб аспекти сутнісної характеристики // Вісник Черкаського Університету.–2016.– № 1. – Серія: Педагогічні науки. – С. 5-8.

2. Проблема становлення артпедагогіки як інноваційної технології в країнах Європи та США. *Педагогічний часопис Волині*, №2(3). Луцьк, 2016. С.11–14.

3. *Артпедагогіка як складова фахової підготовки майбутніх викладачів музичних шкіл*, Матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми педагогічної освіти: європейський і національний вимір». Луцьк: ФОП Покора І. О., 2016.

4. Артпедагогіка та коучинг як інноваційні технології творчого розвитку студентів.

Педагогічний часопис Волині, 2017. №1 (4), с. 35–40.

5. Образотворче мистецтво на уроках музики: з досвіду музичної педагогіки Німеччини. *Інженерні та освітні технології*, 2017. №4 (20), с.41–46 (5 міжнар. наук. баз).

Новосад Віра Петрівна – кандидат педагогічних наук

Напрями наукових досліджень: розвиток ідей про пансофічну освіту Яна Амоса Коменського у сучасній педагогіці.

Основні наукові праці:

1. Витоки і зміст концепції пансофічної освіти Яна Амоса Коменського. *Науковий часопис Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова*. Серія 16. Творча особистість учителя: проблеми теорії та практики: зб. наук. праць. Вип. 26 (36). Київ: Видавництво НПУ імені М. П. Драгоманова, 2016. С. 63–67.

2. До питання історіографії дослідження пансофічної освіти Я. А. Коменського. *Психолого-педагогічні проблеми сільської школи*: зб. наук. праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. Умань: Візаві, 2018. Вип. 59. С. 231–236.

3. Розвиток ідей пансофічної освіти в контексті історії педагогічної думки XVII–XVIII ст. *Педагогічний часопис Волині*: науковий журнал. Луцьк: СНУ імені Лесі Українки, 2018. № 3(10). С. 53–57.

4. The pansophy ideas in the interpretation of John Amos Comenius. *Kelm*, 2017. 2 (18), 126–133.

5. Розвиток ідей пансофічної освіти Я. А. Коменського: навч.-метод. посіб. Луцьк: ПП Іванюк В. П., 2019. 83с.

